

det dog være nødvendigt at undersøge, hvad det er, vi gaar ind til.

§ 1, 1ste Stykke, er klar. Vi gaar ind paa at deltage i en Kapitaldannelse til en reorganiseret Bank, en Kapital, der forud for alt andet skal forrentes med 5 pCt., og hvis Bankinspektørens Indberetning, saaledes som baade Nationalbanken og Regeringen i og for sig har antydnet, er Udtryk for den videst muligt drevne Pessimisme, maa dette Kapitalanlæg vel ikke anses for at være farligt for Staten, om end Dannelse af en ny Statsgæld ikke vil kunne undgaaes — saaledes som jeg synes, det ærede Medlem Hr. Brorsen sagde. Et Statslaan vil jo nemlig blive optaget, efter hvad den højtærede Statsminister sagde, det vil nemlig blive optaget i Nationalbanken, hvor de 40 Mill. Kr. Aktier skal deponeres. Nationalbanken har jo Midler til at tilvejebringe de 40 Mill. Kr., som skal danne den Aktiekapital, som Staten altsaa laaner hos Nationalbanken. Men overfor dette Statslaan staar saa til Gengæld en Formuepost, som, hvis alt i Ordningen holder, virkelig er et 5 pCt.s Formuepapir.

Derimod det andet Stykke i § 1 er, som det rigtigt er fremhævet af det ærede Medlem Hr. Hauge, det fuldkommen ukendte. Hvad det er, man gaar ind i ved at bemyndige Finansministeren til med Tilslutning fra et Udvalg af Rigsdagen at give Statsgaranti for de Laanetilskud, som i Overgangsperioden maatte blive nødvendige fra Nationalbanken til Landmandsbanken, hvilket Omfang dette kan faa, derom aner ingen det allermindste. Ingen ved, hvor langt Overgangstiden strækker sig, eller hvilke Krav den vil stille, og den Bemærkning, som Statsministeren har fremført i Udvalget, at Rigsdagsudvalget, der stadig skulde raadspørges, havde Lejlighed til at stoppe, naar det syntes, at man var kommet saa langt, som man kunde, holder ikke. Thi naar Udvalget sidder der og skal yde Garanti for disse Laan, som er nødvendige til Driften, og Nationalbanken erklærer, at de er nødvendige for Landmandsbankens videre Drift, hvad vil det saa sige, hvis man pludselig en Dag siger: Nej, stop, nu kan vi ikke gaa længere? Det vil sige, at Nationalbanken erklærer, at saa er alt, hvad der hidtil er ydet, tabt. Man vil altsaa være nødt til stadig væk at fortsætte; man vil lægge den ene Krone efter den anden, for at den ene Krone skal holde paa den, som allerede er gaaet i Forvejen. Derfor tror jeg, at det er nødvendigt, at man taler med Statsministeren om den mulige

Begrænsning af dette Krav, og jeg haaber, at der gives Rigsdagen Tid til at drøfte dette betænkelige Problem, og at det, hvis det er gørligt, bliver muligt for Rigsdagen at komme i Forbindelse med andre sagskyndige, som har deltaget i de Forhandlinger, her er skildret, angaaende dette Problem.

Ogsaa enkelte Spørgsmaal, hvoraf nogle er berørt af andre Talere, vil det være nødvendigt at omhandle i Udvalget. Ordføreren for det konservative Parti (Pitzner) har sagt, at deres Forudsætning for Tilslutningen var en Ændring i Bankloven; men hvis denne Forudsætning skal opfyldes, eller, rettere sagt, hvis man skal have Sikkerhed for, at den skal blive opfyldt, maa der foretages ekstraordinære Foranstaltninger til Sikring deraf. Ellers ved man jo, at en skiftende Stemning, maaske en anden Regering, kan medføre, at en Forudsætning, som man troede, man var sikker paa vilde blive gennemført, ikke bliver det. For øvrigt er jeg enig i det, det ærede Medlem Hr. Pitzner sagde om det Forhold, som man ønsker at ordne igennem Bankloven.

Det ærede Medlem Hr. Brorsen har anført — og jeg maa maaske have Lov til at sige, at jeg allerede i Udvalget havde peget paa det samme Forhold — de mange Filialer, som Landmandsbanken har, hvoraf nogle er overgaaet til Landmandsbanken i høj Grad mod den Befolknings Ønske, hvoriblandt Filialerne virkede. Det forekommer mig ønskeligt, at man igennem Udvalget fik en vis Sikkerhed for, at saadanne Filialer, hvis Befolkningen krævede det, skulde have Lejlighed til atter at blive selvstændige Virksomheder.

Men jeg bliver ogsaa nødt til at sige, at en Handling som denne har sine Konsekvenser. Selv om det er rigtigt, hvad den ærede Ordfører Hr. Brorsen sagde, at dette gøres ikke af nogen Godhed overfor hverken den ene eller den anden, ej heller for de Sparere, som i god Tro til en Institutions Sikkerhed har indsat Sparemidler deri, men at det gøres udelukkende, fordi denne Banks Sammenbrud maatte betragtes som en Landsulykke, fordi den vil strække sig til hvert enkelt Sted i Landet, strække sig til alle mulige Arter og Forgreninger af Forretningslivet, ja, strække sine Virkninger langt ud over Landets Grænser — af alle vore Banker er Landmandsbanken den mest internationale —, alligevel, selv om dette er Begrundelsen, vil det, der sker, have sine Konsekvenser. Det vil have sine Konsekvenser overfor Fremtiden, og det